

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf.III.30.140/2024/4.

A Debreceni Ítéltábla a dr. Tóth Gergő József ügyvéd (cím) által képviselt Felperes (Cégjegyzékszám, cím) felperesnek – a dr. Egeli Zsolt ügyvéd (cím) által képviselt Alperes (cím) alperes ellen szerződés hatálytalanságának a megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránti perében a Nyíregyházi Törvényszék 2024. március 4. napján kelt 1.G.40.169/2023/41. számú ítélete ellen a felperes 43. sorszámú fellebbezése alapján – az alulírott napon megtartott tanácsülésen – meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15 240 (tizenötezer-kettőszáznegyven) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A 2003. december 2-án létrehozott felperesi gazdasági társaságnak az alapítástól azonos szavazati joggal rendelkező tagja, egyben önálló képviseleti jogú ügyvezetője az alperes és a perben nem álló T1, akik testvérek.

A felperes – a gabonafélék, egyéb és máshova nem sorolt növények termelése főtevékenysége keretében – a Kft.1 (cím) Termelői Csoport termelési területéhez kapcsolódó termelési kvótával rendelkező tagjaként 2004. évtől 80 hektáron ... típusú dohányt is termesztett.

A felperes 2018. április 2-án 30 hektár termőterületre vonatkozóan rendelkezett a ... dohány történelmi bázisjog és szerkezetátalakítási támogatási jogosultsággal mint vagyoni értékű joggal.

A 2018. április 3-án kelt, ügyvéd által készített és ellenjegyzett adásvételi szerződés (a továbbiakban: szerződés) szerint a felperes [mint a „...” ... Kft.2 tagja a 29/2010. (III. 30.) FVM és az 53/2015. (IX. 14.) FM rendeletben meghatározottak szerint a dohány termesztése után támogatás igénybevételére jogosító] vagyoni értékű jogból mind a 30 hektár ... történelmi bázisjog és szerkezetátalakítási támogatási jogosultságot eladta az alperesnek, a kölcsönösen meghatározott 450 000 Ft, a szerződés aláírásával megfizetendő vételárért. A szerződést a felperes képviseletében is az alperes írta alá.

A szerződés alapján az alperes megbízásából az okiratot szerkesztő ügyvéd a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnál az átruházás következtében az átíráshoz szükséges bejelentést (két nyomtatvány kitöltése, illetve adásvételi szerződés megküldése) teljesítette, ettől kezdve a vagyoni értékű jog jogosultjaként az alperes járt el, és vette fel az az alapján kifizetett támogatásokat.

A szerződésről és annak tartalmáról a felperes – a Miskolci Törvényszéknél kezdeményezett Cgt.05-20-001161, Cgt.05-22-000359, majd Cgt.05-23-000297 számon folyamatban volt cégtörvényességi felügyeleti eljárásban eljáró jogi képviselőjétől, dr. ... ügyvédtől – 2022. november 18-án szerzett tudomást.

[2] A felperes a – 2023. március 29-én a Nyíregyházi Járásbíróságon előterjesztett, majd áttett, utóbb kiegészített – keresetében elsődlegesen annak a megállapítását kérte, hogy a 2018. április 3. napján kelt adásvételi szerződés hatálytalan, másodlagosan annak a megállapítását, hogy az eredményes megtámadása miatt érvénytelen. Mind az elsődleges, mind a másodlagos keresetében kérte az eredeti állapot helyreállítását is akként, hogy a bíróság kötelezze az alperest a ...dohány történelmi bázisjog és szerkezetátalakítási támogatási jogosultság felperes részére történő visszaadására azzal, hogy azt követő 15 napon belül a felperes visszatéríti az alperesnek a szerződésben szereplő vételárat.

Az elsődleges kereseti kérelem jogszabályi alapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 3:188. § (2), 6:118. § (1), (3), 6:119. § (1)-(2) bekezdését, továbbá 6:112. §-át jelölte meg.

A másodlagos kereseti kérelmét a Ptk. 6:13. § (1), (2), 6:89. § (1), (2) és 6:112. § (1) bekezdésére alapította. Jogi érvelése szerint a perbeli szerződés esetében a Ptk. 3:188. § (2) bekezdésében írt kötelező taggyűlési jóváhagyás nem történt meg annak ellenére, hogy a taggyűlés kizárólagos hatásköre az olyan szerződés megkötésének jóváhagyása, amelyet a társaság saját tagjával, ügyvezetőjével, felügyelőbizottsági tagjával, választott társasági könyvvizsgálójával vagy azok közeli hozzátartozójával köt. Az alperes mint a társaság tagja és ügyvezetője a társaság nevében és képviselőjében eljárva „saját magával” kötött adásvételi szerződést, amelynek a hatályosságához a taggyűlésnek mint a Ptk. 6:118. § (1) bekezdése szerint írt harmadik személynek a jóváhagyására lett volna szükség. Ennek hiányában azonban a szerződés a Ptk. 6:118. § (3) bekezdése szerint hatálytalan. Ennek a jogkövetkezményeként a 6:119. § (2) bekezdése utaló szabálya alapján a 6:112. §-a érvénytelenségi jogkövetkezményeként kérte az eredeti állapot helyreállítása körében az ellenérték visszatérítése mellett a nyújtott szolgáltatás természetbeni visszatérítésére kötelezést.

A másodlagos kérelmével a közte mint képviselt és az alperes mint a szerződés megkötésénél eljáró képviselője közötti érdekellentétre hivatkozva az alperes szerződési nyilatkozatát a Ptk. 6:13. § (1) bekezdés alapján támadta meg, és – a Ptk. 6:89. § (1) bekezdése alapján – az eredményes megtámadás jogkövetkezményeként kérte a Ptk. 6:112. §-ában foglalt eredeti állapot helyreállítását a jogosultság visszaadásával azzal, hogy az ellenérték visszafizetésére attól függően legyen köteles, amennyiben annak a teljesítése bizonyított.

[3] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 22 500 Ft perköltséget.

[4] Az ítélete indokolásában a megállapított tényállás és a kereset ismertetését követően rögzítette, hogy az alperes az ellenkérelmében mindkét kereseti kérelem elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Nem vitatta, hogy a szerződést a taggyűlés nem hagyta jóvá, és ezzel összefüggésben a szerződés érvénytelenségét elismerte, az eredeti állapot helyreállítását azonban ellenezte. Azzal védekezett, hogy tulajdonát képező vagyoni értékű jogból korábban a felperes a másik tagja és ügyvezetője T1 és a házastársa részére is eladott 40 hektárra vonatkozót, és abban az esetben sem volt az adásvételi szerződéshez taggyűlési jóváhagyás.

Hivatkozott arra is, hogy a Ptk. 6:112. § (2) bekezdése – amely előírja, hogy az eredeti állapot helyreállítása során gondoskodni kell a szolgáltatások eredeti értékegyensúlyának fenntartásáról – és a Ptk. Kommentár III. kötetében kifejtettek, valamint az 1/2010. (VI. 28.) PK vélemény 8. pontja szerint kizárt az eredeti állapot helyreállítása. Ennek oka az, hogy az 5/2015. (II. 19.) FM rendelet 25. § (1a) bekezdésében foglaltakra tekintettel, továbbá az (1b)

bekezdése szerinti jogszabályváltozás folytán 2023-tól, illetve 2024-től a 2018. évi termelési állapot képezi a vagyoni értékű jog alapját, amely bázisévben a felperes már ilyen termelést nem folytatott. Mivel emiatt e vagyoni értékű jog már nem bír értékkel, így a felperesi társaság érdekeivel ellentétben állna, hogy azt az alperes a 450 000 Ft visszafizetésével visszaszolgáltassa.

A másodlagos kereseti kérelemmel szemben elévülési kifogással élt, mivel a Ptk. 6:89. § (3) bekezdése szerinti egyéves magtámadási határidő elévülési jellegű, így az az eredeti kereseti kérelem előterjesztésekor, 2023. március 29-én már eredménytelenül telt el, így a felperes igénye a megtámadási határidő elmulasztása miatt már a jelen perben nem érvényesíthető.

[5] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaptalannak találta.

[6] A jogi indokolásában kifejtette, hogy a bíróságnak az eshetőlegesen előterjesztett első- és másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában egyrészt abban kellett állást foglalnia, hogy a – felek egyező előadása szerint – taggyűlési jóváhagyással nem rendelkező szerződés a felperes által megjelölt okokból a Ptk. 6:118. § (1) és (3) bekezdése alapján hatálytalan-e, majd ettől függően abban, hogy a hatálytalan szerződés alapján történt-e teljesítés, ha igen, akkor a Ptk. 6:119. § (2) bekezdése alapján az érvénytelen szerződés jogkövetkezményeit kell-e alkalmazni.

Az elsőfokú bíróság az első kérdést nemlegesen döntötte el. A határozatának ezzel összefüggő indokolása szerint a Ptk.-nak „A jogi személyek szervezete és képviselete” cím alatti 3:16. § (1) bekezdése és a Ptk. 3:188. §-a helyes értelmezése alapján a korlátozott felelősségű társaság legfőbb döntéshozó szerveként a taggyűlés – a szabályozás nyelvtani és teleologikus értelmezése szerint – nem tartozik a Ptk. 6:118. § (1) bekezdésében írt harmadik személy fogalmi körébe, „tekintettel arra, hogy az a felperes legfőbb szerveként nem különül el a felperestől, annak keretében a jogszabály és az alapító okirat által meghatározott körben, a felperes részeként jár el.”

Az elsőfokú bíróság azonban – amiatt, hogy az alperes az ellenkérelmében azt nem vitatta, hogy a szerződés a taggyűlés jóváhagyása nélkül érvénytelen (ami olyan anyagi jogi hivatkozása volt, amelynek következményeként a Ptk. 6:112. § (1) bekezdése alapján bármelyik fél kérhette az eredeti állapot helyreállítását) –, illetve azon védekezésére tekintettel, hogy „a vagyoni értékű jog az időközbeni jogszabályváltozások miatt már értéket nem képvisel, így a vételár visszatérítésére nincs lehetőség”, vizsgálta az eredeti állapot helyreállításának a lehetőségét, így a kizártságát. Annak a rögzítése mellett, hogy az alperest terhelte a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. § (1) bekezdése alapján az utóbbi bizonyítása, amely kötelezettségének nem tudott eleget tenni, az ítélete indokolása [26] – [39] bekezdéseiben részletesen bemutatta az ezzel összefüggésben megvizsgált jogszabályokat.

[7] Az elsőfokú bíróság nem találta megalapozottnak a keresetet a felperes által másodlagosan megjelölt jogalapon, a Ptk. 6:13. § – (2) bekezdésére figyelemmel – az (1) bekezdése alapján sem.

Az ítéletének erre vonatkozó jogi indokolása szerint az alperes által sem vitatottan a perbeli esetben a Ptk. 3:188. § (2) bekezdése szerinti speciális érdekellentét esete áll fenn. Annak az alperesi védekezésnek nincs jelentősége, hogy a felperes által korábban kötött hasonló adásvételi szerződéshez sem volt meg a taggyűlés formális jóváhagyása. A Ptk. 3:188. § (2)

bekezdése kógens szabály, megsértése esetén a Ptk. 6:89. § (2) bekezdése alapján megtámadhatja a szerződést az, akinek ahhoz jogi érdeke fűződik.

A Ptk. 6:89. § (3) bekezdése azonban a megtámadási jog gyakorlását időkorláthoz köti, az ott meghatározott egyéves megtámadási határidő elévülési jellegű. Az alperes pedig elévülési kifogással élt, amit az elsőfokú bíróság megalapozottnak talált. A Miskolci Törvényszék előtt Cgt.05-20-001161. számon 2020. november 25. napján kezdeményezett, majd a Debreceni Ítéltábla Cgtf.III.30.114/2022/4. számú végzése folytán Cgt.05-22-00359, valamint a Cgt.05-23-00297 számú törvényességi felügyeleti eljárásban keletkezett okiratok alapján megállapította ugyan, hogy a felperes képviseletében eljáró T1 – ügyis mint a felperes másik tagja és ügyvezetője – 2022. november 18-án, iratbetekintés során szerzett tudomást a perbeli szerződésről, erre tekintettel a Ptk. 6:24. § (1) bekezdése szerint eddig az időpontig az elévülés nyugodott. Ekkor az igényérvényesítési akadály megszűnt. A felperes azonban a megváltoztatott kereseti kérelmet e jogcímen csak 2023. november 16-án, vagyis a Ptk. 6:24. § (2) bekezdése szerinti – az egyéves elévülési időre tekintettel – innen kezdődő három hónapos határidőn túl terjesztette elő.

Az elsőfokú bíróság ezért az alperes elévülési kifogásának helyt adva, a Ptk. 6:23. § (1) bekezdése alapján a felperes másodlagos jogcímen előterjesztett keresetét is alaptalannak találta, és azt elutasította.

[8] A felperes a fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a szerződés hatálytalanságának a megállapítását, az alperesnek az eredeti állapot helyreállítására, valamint az első- és másodfokú perkölsége megfizetésére kötelezését.

A fellebbezési kérelmét azzal indokolta, hogy az elsődleges kereseti kérelmét „változatlan formában fenntartva” kéri az elsőfokú ítélet megváltoztatását. A Ptk. 3:188. § (2) bekezdése egyértelműen fogalmaz: a taggyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik az olyan szerződés megkötésének jóváhagyása, amelyet a társaság saját tagjával, ügyvezetőjével, felügyelőbizottsági tagjával, választott társasági könyvvizsgálójával vagy azok közeli hozzátartozójával köt.

Az alperes mint a társaság tagja és ügyvezetője a társaság nevében és képviseletében eljárva saját magával megkötött szerződés egyértelműen a taggyűlés jóváhagyásához kötött a Ptk. 3:188. § (2) bekezdése alapján. Ez a szerződés a taggyűlési jóváhagyás hiányában hatálytalan, tekintettel a Ptk. 6:118. § (1) bekezdésében foglaltakra, amely szerint, ha a szerződés hatályosságához jogszabály harmadik személy beleegyezését vagy hatóság jóváhagyását teszi szükségessé, a beleegyezéssel vagy a jóváhagyással a szerződés megkötésének időpontjára visszamenőleg válik hatályossá. Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése értelmében a szerződés nem válik hatályossá, ha a harmadik személy a beleegyezést vagy a hatóság a jóváhagyást nem adja meg vagy ha arról a bármelyik fél által a másik féllel közölt megfelelő határidőn belül nem nyilatkozik.

A Ptk. 6:119. § (1) bekezdése alapján, ha a szerződés hatálya nem állt be, vagy a szerződés hatályát veszítette — ideértve azt az esetet is, ha a szerződéshez a harmadik személy beleegyezése vagy a hatóság jóváhagyása hiányzik, vagy azt megtagadták — a szerződés teljesítése nem követelhető. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése alapján pedig a hatálytalan szerződés alapján történt teljesítésekre az érvénytelen szerződés jogkövetkezményeit kell megfelelően alkalmazni.

A Ptk. 6:119. § (2) bekezdése alapján alkalmazhatóvá válik a Ptk. 6:112. § (1) bekezdésben foglalt, érvénytelenség jogkövetkezményeként az eredeti állapot helyreállítása. Ezen jogszabályhely értelmében az érvénytelen szerződés esetén bármelyik fél kérheti a nyújtott szolgáltatás természetbeni visszatérítését, ha maga is természetben visszatéríti a számára

nyújtott szolgáltatást. A visszatérítési kötelezettség az elévülési vagy az elbirtoklási idő elteltétől függetlenül terheli az eredeti állapot helyreállítását kérő felet.

Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság indokolása hiányos és nem egyértelmű, hogy az általa csatolt, a Szerencsi Járásbíróság 13.P.20.398/2019/25. számú ítéletét miért hagyta figyelmen kívül.

[9] Az alperes az ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, a felperesnek a másodfokú perkoltsége megfizetésére kötelezését kérte. Kifejtette, hogy a felperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte, de csak az elsőfokú bíróságnak az elsődleges keresetét elutasító indokait támadta, a másodlagosét nem, ezért az utóbbi tekintetében az elsőfokú ítélet nem bírálható felül.

A felperes a fellebbezésében csak a kereseti kérelmét és annak az elsőfokú eljárásban már kifejtett indokait ismétli meg, ezen túl a fellebbezése hiányos, nem felel meg a Pp. 371. § (1) bekezdés b) pontjának. Szerinte a fellebbezés jogi érvelés, az elsőfokú döntéssel történő „érdemi ütköztetés” hiányában az érdemi elbírálásra alkalmatlan.

Megismételte azt az álláspontját, hogy mivel a bázisévben (2018-ban) a felperes nem folytatott dohánytermesztést, elvesztette a történelmi bázisjogát, ami miatt az eredeti állapot helyreállítása lehetetlen. Mivel ez tény- és nem jogkérdés ez egyébként sem igényelne bírói döntést.

Ismét hivatkozott arra, hogy a felperes az általa megkötött olyan ügyletet állít jogszerűtlennek, amit a közte és másik ügyvezetője, valamint annak a házastársa között korábban jogszerűen létrejöttek tekintett.

[10] A fellebbezés megalapozatlan.

[11] Az ítéltábla a Pp.376. § (1) bekezdés a) – c) pontjában írtak hiányában a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el.

Ennek során az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a fellebbezési kérelemre, annak és az ellenkérelemnek a korlátai között bírálta felül, mivel nem észlelt e korlátok átlépésére alapul szolgáló, a Pp. 370. § (2) – (3) bekezdésében írt okot vagy téves anyagi pervezetést.

[12] A fellebbezési korlátok megállapításánál az ítéltábla abból indult ki, hogy a fellebbezési eljárásban is érvényesül a felek rendelkezési joga [Pp. 2. § (1) bekezdése]. A Pp. 371. §-a meghatározza a fellebbezés szigorú tartalmi feltételeit, amelyből következően a fellebbezési kérelem tartalmának kialakításával gyakorolt rendelkezési jog korlátozza a másodfokú bíróság döntési lehetőségeit is. A másodfokú bíróság a felülbírálati jogkörét főszabályként csak a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolhatja. Ilyen korlátnak minősülnek a Pp. 371. § (1) bekezdés a) - d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. A Pp. 371. § (1) bekezdésében meghatározott jogszabálysértés-állítási kötelezettség következménye, hogy az behatárolja a másodfokú felülbírálat tárgyát is. Azzal, hogy a Pp. ezt kötelező fellebbezési kellékké teszi, kifejezésre juttatja azt is, hogy a fellebbezés nem irányulhat arra, hogy az elsőfokú eljárást és ítéletet minden vonatkozásban vizsgálja felül a másodfokú bíróság, „mintegy újból döntse el a peres ügyet”, hanem a másodfokú felülbírálat tárgyát a fellebbezésnek csak az a része képezheti, ami a Pp. 371. § (1) bekezdésében foglalt tartalmi követelményeknek maradéktalanul megfelel. Mindezekből

következően alapvető elvárás az érdemi határozat elleni fellebbezéssel szemben – az érdemi elbírálásához és eredményességéhez –, hogy a hivatkozásai a Pp. 371. § (1) bekezdés a) – d) pontokban írt tartalommal megfeleltethetők legyenek a fellebbezett ítéletnek, a fellebbező félnek a határozat indokaival, érveivel szemben azok cáfolatára kell az ellenérveit megfogalmaznia.

A felperes fellebbezése hatályon kívül helyezésre nem irányult, az ítéltábla – a Pp. 369. § (1) bekezdésében írt jogkörében – az anyagi jogi felülbírálat keretében vizsgálhatta volna az elsőfokú bíróság eljárásának a jogszerűségét a tartalma szerint [Pp. 110. § (4) bekezdés] – az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértést állító azon fellebbezési hivatkozás tekintetében, hogy indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta a Szerencsi Járásbíróság 13.P.20.398/2019/25. számú ítéletét.

A fellebbezés azonban ebben a részében nem volt az érdemi elbírálásra alkalmas. A fellebbezés ugyanis nem tartalmazza sem azt, hogy a hivatkozott ítéletet milyen tény vagy körülmény megállapítása érdekében (vagy bizonyítására) csatolta, sem azt, hogy az erre vonatkozóan mit tartalmaz. Azzal pedig, hogy a felperes önmagában egy, már az elsőfokú eljárás során csatolt iratra hivatkozott, nem tett eleget a Pp. 371. § (1) bekezdés d) pontja szerinti kötelezettségének, amely szerint a fellebbezésben szövegesen körül kell írni azt az eljárási vagy anyagi jogszabálysértést, amin a fellebbezés alapul, ez határozza meg ugyanis a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének a terjedelmét (Kúria Pkf.II.24.839/2019/3., Pf.VI.24.583/2022/2.). Mindezt tehát egy korábbi beadványra történő visszautalással nem lehet teljesíteni (Kúria Pfv.IV.20.829/2022/6.), mert az parttalanná tenné a fellebbezést, és megakadályozná azt, hogy a másodfokú bíróság minden kétséget kizáróan megállapíthassa felülbírálati jogkörének a határait.

Azon túl, hogy a felperes a másodfokú eljárásban nem csatolta, így azt nem is ismerhette meg, az ítéltábla ezért nem tekinthette a fellebbezés részének a hivatkozott járásbíróági ítéletet és nem minősíthette annak a tartalmát a fellebbezés indokolásának, mert a felperes elsőfokú eljárás során előadott nyilatkozatai a keresete alátámasztását szolgálják, a fellebbezésben viszont már azokat az érveket kell kifejteni, amelyek a fellebbezett határozatban foglalt konkrét ténybeli és jogi álláspontot támadják. Annak meghatározása pedig, hogy az elsőfokú eljárás során előadott érvek közül melyek lehetnek alkalmasak a fellebbezett határozatban leírt álláspont cáfolatára, nem a másodfokú bíróság feladata, hanem – a Pp. 371. § (1) bekezdésének d) pontja alapján – a fellebbezőé. Az ítéltábla ezért a felperes fellebbezésének indokolásaként csak azokat az érveket vehette figyelembe, amelyeket a fellebbezésében szövegesen is körülírt, így az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos indokolási kötelezettsége megsértésére való hivatkozását nem.

[13] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns tényállást – a ... cégjegyzékszámú cég elektronikus cégiratai alapján – csupán azzal egészíti ki, hogy a felperes hatályos (legutóbb 2018. szeptember 13-án módosított) társasági szerződése 11.2. pontja szerint a társaság a taggyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozó ügyekben: a.) taggyűlés tartásával, b.) írásbeli döntéshozatallal is határozhat. A felperes taggyűlése a 2018. április 3-án kelt szerződést sem előzetesen, sem utólagosan nem hagyta jóvá.

[14] Az ítéltábla az így kiegészített tényállást fogadta el, amelyből a fellebbezés alapján az elsőfokú bíróságtól eltérő jogkövetkeztetés levonására és az érdemi döntése kért megváltoztatására nem látott törvényes lehetőséget.

[15] Megalapozatlanul támadta a felperes a fellebbezésében az elsőfokú ítéletet a keresete elsődleges jogalapja fennállása hiányának a megállapítása miatt. Az elsőfokú bíróság e

kereseti kérelem elbírálásánál helyesen vizsgálta a peres felek jogviszonyát a Ptk.-nak a jogi személyekre vonatkozó általános és a korlátozott felelősségű társaságról rendelkező speciális szabályai alapján, és a Ptk. 3:188. §-át úgy értelmezte, hogy a kft. taggyűlése nem tartozik a Ptk. 6:118. § (1) bekezdésében írt harmadik személy fogalmi körébe, ennek a következtetésének pedig megadta az indokát. A fellebbezésben önmagában a Ptk. 3:188. § (2) bekezdésének az „egyértelműségére” való hivatkozás nem volt alkalmas eltérő jogkövetkeztetés levonására.

A másodfokú bíróság korlátozott felülbírálati jogkörének az előzőekben ismertetett lényege és a fellebbezésre vonatkozó eljárási szabályok szerint a felperesnek ahhoz, hogy az elsőfokú ítélet jogszabálysértő jellegét ebben a körben kimutassa, nem volt elegendő önmagában az anyagi jogszabályokra [a Ptk. 3:188. § (2), 3:118. § (2), 6:118. § (1) és (3), illetve 6:119. § (1) és (2) bekezdései] hivatkoznia, hanem azokból kellett volna részletes jogi érveléssel levezetnie, hogy mely téves tény-, vagy jogkövetkeztetései miatt megalapozatlan az elsőfokú ítéletnek a kereset elutasítását az elsődlegesen megjelölt jogalapja hiányával megokoló döntése.

A felperes fellebbezése azonban ilyen érvelést nem tartalmaz, amely nélkül az ítéltábla érdemben nem tudta felülbírálni a perbeli szerződés hatálytalanságának a megállapítása és az eredeti állapot helyreállítása iránti elsődleges kereset elutasítása jogi indokai anyagi jognak való megfelelését. Nem volt lehetőség így annak a megállapítására, hogy tévedett az elsőfokú bíróság annak a megállapításával, hogy „a felperes elsődleges jogalapként megjelölt, harmadik személy jóváhagyása hiányaként megjelölt hatálytalanság jogcímén előterjesztett kereseti kérelme alaptalan” (elsőfokú ítélet indokolása [23] bekezdés).

[16] Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet az elsődleges jogalap hiányának – a részletesen indokolt – megállapítását követően a másodlagos jogalapon is elbírálta, és – azzal indokolva, hogy a felperes ebben a részében elévült igényt érvényesít – azt elutasította.

A felperes azonban a fellebbezésben megsértett jogszabályként a Ptk. 6:21., 6:24, 6:25. §-át és végső soron a 6:23. § (1) bekezdését nem jelölte meg. Nem állította, hogy a keresetével a másodlagos jogalapon nem elévült követelést érvényesít, és a fellebbezésében tartalmilag sem érvelt azzal, hogy az elsőfokú bíróság megállapításával szemben az elévülés milyen okok miatt nem következett be.

A fellebbezésében kizárólag a hatálytalanság miatti eredeti állapot visszaállítására irányuló igénye körében hivatkozott arra, hogy a Ptk. 6:119. § (2) bekezdése szerint alkalmazható a Ptk. 6:112. § (1) bekezdése, bármelyik fél által kérhető a nyújtott szolgáltatás természetbeni visszatérítése, „a visszatérítési kötelezettség az elévülési vagy elbirtoklási idő elteltétől függetlenül terheli az eredeti állapot helyreállítását kérő felet.” Ez az érvelése azonban téves. A Ptk. 6:23. § (1) bekezdése szerint, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az elévült követelést a bírósági eljárásban nem lehet érvényesíteni. Az elévülés tehát anyagi jogi intézmény; joghatása az, hogy az alanyi jog – noha az időmúlás ellenére fennmarad – elveszíti igényállapotát, pontosabban: az elévülés igénymegszüntető kifogást alapoz meg a kötelezett számára. Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy a kötelezett az elévült követelés teljesítését megtagadhatja, az elévülési idő eltelte után az alanyi jogot nem lehet bírósági eljárásban érvényesíteni.

Mivel a fellebbezés tartalmából az állapítható meg, hogy a felperes kifejezetten kizárólag az elsődleges keresete elutasítását sérelmezte, az ítéltábla érdemben nem vizsgálhatta az elsőfokú bíróságnak a másodlagos kereset vonatkozásában az elévüléssel kapcsolatos jogi álláspontjának, ezáltal pedig e keresetet az elévült követelés érvényesítésével indokolva elutasító érdemi döntésének a helyességét (BDT2022.4546.II.).

[17] Mindezekre tekintettel az ítéltáblának nincs törvényes lehetősége a felperes fellebbezésében foglaltak alapján az elsőfokú ítélet kért megváltoztatására.

[18] Az ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdés első fordulata alapján helybenhagyta.

[19] Az eredménytelenül fellebbező felperes a saját másodfokú perköltségét (fellebbezési eljárási illeték, a jogi képviselője ügyvédi munkadíja) maga köteles viselni, és az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes ügyvédi munkadíjból keletkezett másodfokú perköltsége – Pp. 344. § (1) bekezdése szerinti általános teljesítési határidőben történő – megfizetésére.

Az ítéltábla ennek az összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5), valamint 4/A. § (1) bekezdése alapján – a másféloldalas fellebbezési ellenkérelme elő- és elkészítésével kifejtett jogász tevékenység mérlegeléssel meghatározott időszükséglete – két munkaóra alapulvételével 12 000 Ft + áfa, azaz 15 240 Ft-ban állapította meg.

Debrecen, 2024. szeptember 17.

Dr. Görög Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Riczu András s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró